

NOORTE ELU

„Kristuse ja koguduse eest“

E. Usklikkude Noorte (uskudevaheline) C. E. Liit.

Juhataja: Peeter Sink — Tallinna, Koidu t. 68 b—6

Kirjatoimetaja: E. Rosenstrauch — Tallinna, postkast 284

„Noorte Elu“ — toimet. aadr: Tallinna, Koidu t. 68 b—6

„ „ — talituse „ „ Koidu t. 68 b—6

„ „ — kirjad „ „ Postkast nr. 284.

„Noorte Elu“ tellimisraha võib maksta postkontorisse „N. E.“ jooksvale arvele nr. 30.

„NOORTE ELU“

maksab aastas:

lihtpaberil póstiga . . .	1,30 krooni,	postita . . .	1,20 krooni.
heal „ „ . . .	2,00 „ „ . . .	„ „ . . .	1,90 „ „
Välismaale lihtpaberil	1,80 „ „	heal paberil	2,50 „ „

Uasta lõpetusel.

Seega lõpetab „Noorte Elu“ oma esimese kümne aasta täisiku ning astub järgneva aastakümne sisse. Jattame Jumala peale lootes seda tööd. Mõõdunud kümne aasta jooksul on ta oma abi meie imelikult üles näidanud. Usume, et ta meid tulevikuski ei unusta. Grapooletul uskudevahelisel pinnal agetudes tahame kõiki teenida, eraldi aga meie kodumaa noorsoo päästmise ja käetäigu heaks töötada ja võidelda. Mitmed noored ongi selle ajakirja läbi saanud juhataatud Ünnistegija juure ja lisanud päästetud noorte hulka.

Kõigile kaastöölisele ja agentidele aastatellijate kogujaile siinjuures südamlit tänu teenistuse eest, mida Jumal on arvestanud ja mille tagajärgi näeme kind igavikus.

Dotame ka järgneval aastal teie poolt sooja kaastunnet ja arvitamist. Saatke kaastõid, olgu algupäraseid ehk tõlkeid. Paktuge ehk tellige ise sõpradele „Noorte Elu“. Müüge ta üksiknumbreid.

„Noorte Elu“ hind on endine ka tuleval aastal. Wõite aegsasti hakata koguma talle tellimisi. Rõõmustame iga uue tellimise eest.

Ünnistatuid jõuluid ja wana aasta lõppu soowides

„Noorte Elu“ toimetuse ja talituse.

„Jõuluõhtu“

on kaks aastat jõuludel ilmunud paljude kodude külaliskes tooma taewaseid terwitusi ja looma õiget jõulutunnet.

Ka tänawu aasta ilmub ta sama eesmärgiga. Kuid et tal endal jalgu ega käsi pole, ootab ta, et leiduks neid, kes walmis on teda wiima meie Eesti kodudesse.

Wajame taas iga sõbra abi, kes wõtaksid osa lewitamisest. Kes suuremal arvul tellivad müügiks, saavad suuremad %/o. Eraldi aga need, kes raha ette makswad.

Misjuguine ta on?

Formaadilt on ta palju suurem kui eelmistel aastatel.

Raas: — taas ilus, wärwiline.

Sifus: — palju jõulukohest lugemismaterjali — huwitawaid jõulujutustusi, maailmakuulsa ewangelisti elulugu, luuletused, waimulikud artiklid, reisikirjeldusi, eraldi aga misjonijärgi ja jõulufirjeldusi, millede ülesandeks sütitada misjonihugi, armastust paganate vastu, kes jäänud osatuks jõulu rõõmusõnumist.

Mõttelejale inimesile ja haritlastele on ülitähtis kirjutus Wene suure kirjaniku Dostojewski wõitlusest Jumala pärast.

Albumi nägusust oitab tõsta

pildirikkus.

Mitmete kunstnikkude maalid ja üleswõtted kaunistavad jõulumõtet ja jutustusi ning on heaks kindlustuseks, et teda paremini ostatekse.

Kaastööliseks on: Nikolai von Arseniew, Wilho Rantanen Soomest, Karl Raups, P. Sink, K. V. Marley, A. Horn, E. Tannebaum, S. Kofamägi, misjonärid A. Ublit Egiptusest, Siiri Artola Tiibetist, ja veel mitmed teised.

Albumi hind on 35 senti,

hoolimata suurimast formaadist olime tahtnud ta sama odawalt wälja lasta, et kätte saadawaks teha kõigile.

Jlummise aeg

on taas detsembri algpäewil, nii et juudab rohkem läbi müüa.

Aegsasti palume tellida.

Mõned on juba ettetellimisi annud ja mitte wähem kui mitmed sajad eksemplarid. See olgu julgustuseks aramatele, et igaüks wähemalt mõnikümmend „Jõuluõhtu“ wõib ära müüa. — Trükkime teda suuremal hulgal kui eelmistel aastatel.

„Noorte Elu“ tellijad, kes uuendawad 1931. aasta peale oma tellimised, raha kohe ära saates talituse, saavad „Jõuluõhtu“ 25 sendiga. Samuti uued tellijad samal tingimisel.

Tellida: „Noorte Elu“, postkast 284, Tallinna ehk isiklikult: Koidu 68.b—6, Tallinna.

Käesolewa numbriga saadame wälja kassiknumbrina: Nr. 9—10. See on tingitud esitusest eelmise numbriga, mis õieti kawatsetud kassiknumbriga (Nr. 8—9) ja selle tõttu ka paksem oli, kuid trükkkojas laoti walesti ja korrektoori tegemise juures jäi see ka kiirega filmapaari wahela. Kassiknumbriga wäljaandmine oli suuresti tingitud toimetaja wälismaa reisudest, millised aega wõtsid.

Järgmise numbriga s. o. tulewa aasta esimese numbriga kawatseme, kui Jumal aitab, wälja anda selle aasta lõpul. Kaanel suurepäraline mitmewärwiline kunstipilt.

Noorte C. E.

EESTI USKLIKKUDE NOORTE C. E. LIIDU AJAKIRI

Nr. 9/10

Kümnes aastakäik

1930

Sügisagoonia.

Tuul raagus puie ladvus nukralt halab.
On möödud suvi, läinud rõõmud surma'eed.
Pilv härdund, vihma alla valab . . .

Ma värsind vaatamast neid sügisuririideid,
mis laiutades kalsid päikse, taemasina.
Meel kuulda kure kaugeid hüüdeid.

Ta ilm on ähmane kui igand viletfamas tares,
kui päikse loojudes meil jõuab kätte õhtu pime.
Puud värsind elust pisarnõres . . .

Aeg meile elu kadumusest jutleb,
kes pöörmatult meel ilma kaevudel end joodab, —
ta feda meile valjult ütleb.

Ta sinagi, kes Jumalat ei usu,
meel elad pattes lõbutfedes ülemeelsest rõõmus,
ent möödub kõ'k, siis lamad maas kui sügifene mõsu.
Maev hinges, põrgu felle tatsu.

28.

Langenbraun.

Sügislein.

On süda värsind — hing see leinab waid ;
näen kõikjal surewust.
Oo sügis, pisaraid ja ühes tõid,
kui wiimast saawutust. —

Weel wiimast wärwingut sin kohtab ilm.
kuld-lehti langewaid . . .
Kõik lilled nãrbunud — neid suudles külm :
jãi suwest mälestus. —

Weel wiimast lahkimise walu näen —
weel wiimseid pisaraid :
Nii kurbub süda — weel ma fida jãän,
kus pimedust ja õid . . .

Weel wiimseid soowe toon ma Sinule,
oo kallim Pããstija.
Sa õnne, rahu tõid ka minule,
mu ainus trõõstija.

30. IX. 30. Wastse-Otepããs.

Palmy Ilwes.

Mis täna tegemata ei wõi jätta.

Wanapäeva ütles: Tänapäeva toimetusi ära wiska homse wana. See on tõsi. Kuid tõsi on ka, et inimesed aja suhtes on sageli väga hoolimatud ja ükskõiksed. Nii on inimesi, kes ikka ütlevad:

„Aega veel küll!“

Kui niisugusel inimesel on maja kuhugi sõita ja rongile töttamiseks maja korraldada, siis waatab ta kella ja ütles: „Aega veel küll. Jõuan nii kui nii rongile.“ Viimasel filmipilgul alles hakkab ta seadma ja jõuab päralt, kui rong nina eest minema läheb, mida ta waid ahastama pilguga wõib jälgida.

„Pole veel häda!“

Ütles peremees, kui poisj talle teatas, et maja katusel auk sees, mis ära parandada tuleks, muidu sajab wihma läbi. „See wäike wiga, eks me seda tee ka.“ Läks päew päewa järele, kuni wiimaks kogu katus ja lagi fisje langesid. Enne oleks olnud ühest õlekoost küllalt, kuid nüüd oli seda wõimatu parandada. Mis aitas see, et mees veel ahastas ja sajatas: „Oleks ma seda kohe teinud!“

„Jõuab veel küll!“

Ütlevad inimesed, kui neid manitsetakse ümberpöörmisele. „Mis te asjata hirmutate! Kus see surm siis nii kohe tulemas.“ „Wiis minutit enne surma Isandad appi hüüda, sest aitab mulle küll,“ ütles üks mees. „Eks rõõmel ristil hüüdnud ka ainult — Mõttele mu peale! — ja sellest oli küll.“

Jõuab veel küll pöörda ja meelt parandada; homme wõib seda niisama hästi teha, mis jaoks siis just täna? Nii ütlevad paljud ja käiwad rahuga hukatuse teed.

„Silja!“

kostab aga ahastaw hüüdnud paljude suust, kes armu-

aja ära raisanud, ümberpöörmist edasi lükates. „Mul pole enam armu!“ Ah see on hirmus! Ja see mees, kes armas, et wõib ümberpöörda 5 minutit enne surma, jäi äkki haigeks ja kaotas meelemärguse. Mitu päewa lamas ta mõistujeta maas ja surigi sarnaselt. Jumal ei annud oma armuga mängida. Polnud enam wõimalust Isandad appi hüüda. Sukatus aitutas ees.

Tuhanded tulewad armuuksele koputama siis, kui see juba nende eest igawesti sulutud.

See seda veel täna!

Nimelt ruttu, et ja täna saaksid pääsetetud. See on kõige tähtsam ülesanne täna su elus. Kõike muud veel wõiks jätta, mitte aga seda. Päästmatult edasi minna on äärmiselt hädasohtlik. Ära lasse end saatanaft petta, et aega on veel küll.

Keegi mees jutustas oma ümberpöörmisest järgmiselt: Jumal oli teda noorena juba kutsunud, kuid ta ei otsustanud. Jumal kutsus raskustes, kuid kui raskused möödusid, läks ta jälle eemale Jumalast. Kord linna tänamat mööda koju poole rutates, näeb ta oma ees minemat tuttawat näitlejat. Korraga kukub näitleja maha tänamale. Juure rutates leiab ta, et mees on surnud.

See oli wägew jutlus mehele, kes oli põgenenud Jumala eest ja ikka wiimitanud. Kõju jõudes langes ta põlwele palwesse ja otsustas ennast Isandale. Ta oli mõistlik mees, et seda tegi.

Kui kaua on oodanud Jumal juba sinu järel? Täna kutsub ta jälle sind — ka selle lehe läbi. Tule ta juure ja sa päästud. Veel kajab auline kutsu: „Tulge minu juure kõik, kes teie koormatud ja waeamatud olete, ja mina tahan anda teile hingamist“. Matt. 11:28. „Kes minu juure tuleb, ei taha ma mitte wälja lükata“. Joh. 6:37. P. S.

Ihnuskoi surmatund.

Kogu oma eluaja oli ta olnud mammona ori. Nüüd pidi ta minema „kõige maailma teed“. Vikatimees oli ju astunud üle läwe.

Viimaseni oli ta edasi lükanud oma maiste asjade korraldamise. Polnud sugugi kerge lahutada aastate jooksul kokkukrüübelatud rikusest. Mind oli kutsutud testamendi tegijaks.

Seal ta lamas surmavoodil, võimetu liigutama ühtki liiget. Silmade valgus oli ju kustunud ja tume õõ pimenes ikka enam.

„Seitsesada krooni vennapojale P:le... Viissada krooni õepojale S:le... kaheksasada krooni pastor G:le,“ õngutas surija lausetega kaup.

Märkisin nimesid ja summa paberile.

„Voih!“ ... Kui väga raske oli teha neid korraldusi! Toimetused katkes hetkeks. Surmahetk oli ligi. Kuid ta virgus taas vähe. „Kakskümmend krooni Matilde C. pojale Karlile...“ Üks tunnistajaist avaldas siin pahameelt: „Häbene vähe! Tead isegi, et Matilde G. poeg on sinu poeg.“

Toimingut pidi siiski jätkama igal juhtumil ja täitma surija viimast tahtmist. „Tuhat krooni masinist R:le... Kolmsada krooni rentnik V:le...“ jne. jne.

„Kes saab lõpuks Teie päris varanduse?“ usaldas küsida viivu pärast.

„Seda ei saa keegi!“ sähvatas surija.

„No ja — ha...ha...ha...“ naeris ilgelt varem mainitud tunnistaja, „see wana ihnuskoi tahab võtta raha kaasa hauda...ha...ha...ha...“

Samal hetkel tuli keegi surija omakseist sisse piibel kaasas ja ütles surija poole pöördes: „Kas ei oleks ju aeg, et onu mõtleks oma surematut hinge ja valmistuks kõigevägevama Kohtuniku ette astumiseks?“

Suure vaevaga vastas surija: „Egas — selle — asjaga — veel — kiiret — pole.“

Need olidki ta viimased sõnad.

X.

Salomoni laisk.

Üks maalib pintsliga, teine sõnadega. Wiimaste hulka kuulub Salomon. Tema õpetuse sõnades on meil üks pildikogu, mis veel täna esimeses reas seisab. Paraku ei waadata neid nii sagedasti kui nad wäärt on, sest et seal palju tuttawaid leitakse rippumas, ja pealegi on mõni pilt sagedasti komistuseks, sest et ta mõne olekut wäga karwa pealt kujutab. Aga siisestumine on waba ja kojujäämine ka. Kes kardab, wõib ju wiimast walida, kui meie nüüd Salomoni pildikokku läheme ja Salomoni Laiska filmitseme.

Tema konks, kus ta ripub.

See on joon, mis tema juures kõige enamasti filma vaistab ja teda kõigiti laisaks teeb: Ta ei wõi ennast liigutada. See on koht, millega ta igawest sõprust on kinnitanud ja kus ta ennast kõige rahulikum tunneb: fäng. Siin leiab teda Salomon kõige pealt.

Õps. 6:9. 10.

„Kui kaua oled ja maas, sina laisk? Millal tahad ja üles tõusta oma magamisest? Tahad ja veel natukese magada, natukese tukkuda, natukese maas seista känd koos.“

Õps. 26:14. „Nõnda kui üks käib hinge haatide peal, nõnda laisk oma fängi peal.“

Uga, et kõik laisad mitte fängis ei ole, waid mõned hädaunnil päriselt kuskil töö juures on, teadis ka Salomon. Ja nõnda kuidas ta teda näeb, näitab ta meile:

Õps. 26:15. „Laisk paneb oma käe waagnasse ja tüdib ära jeda oma suu juure tagasi wõtma.“

Küll on raske töö. Kui niisuguseid juhtub korraga palju waagna kallal olema, kes siis wiimaks nende känd sealt wälja tõstab? Laisk on töö kallal palju jälgim kui woodis. Andke temale labidas kätte ja ta annab iga liigutusega märku, et ta tuulelehitajat palju armsamini tarwitaks. Kõik on temal liig palju ja ta ei saada midagi korda. Tema teerada on hakatud ja lõpetamata töödega üleüldwatud.

Tema armsam tegewus.

See kõlab ime weider ja fiiski on see päriselt nõnda. Ühes tükkis on ta kole usin. Wara hommi-kust hilja õhtuni taob ja haamerdab, hõõwelgab ja naelutab ta — õhulosside kallal. Kui kuskil tasuta tööd leitakse, siis on see õhulosside ehitamine. Uga just selles on laisk oma õigel kohal. Tema pea on plaanidega ja soowidega täidetud. Ta teab üsna hästi, mis ta saada tahab. Seda awalgab Salomon järgmiselt:

Õps. 13:4. „Laija hing igatseb küll ja ei saa ühtegi.“

Õps. 21:25. 26 — „Mis laisk igatseb, see suretab ta ära, sest tema känd ei wiitfi tööd teha. Iga-päew igatseb ta ifka saada.“

Üks wäike käik tema põllu poole.

Õps. 24:30—34 „Ma lätkin laiisa mehe põllu mööda ja inimese wiinamäest mööda, kel ep olnud meelt peas. Ja waata, seal oli üleüldse õhakad tõusnud, nõgejed olid jeda katnud, ja tema kiviaiad olid

maha kistud. Kui ma jeda nägin, panin ma tähele: ma waatafin õpetust. Tahad ja natukese veel magada, natukese tukkuda, natukese käsa kokku panna maas seistes. Siis tuleb waesus su kätte kui jalamees ja sinu tühi kui filbiga mees.“

Nõnda lähleb lugu. Armas Jumal on igatihele wäikese tükkise põldu annud, et ta jeda hariks. Ise-enehest ei kaswa muud kui umbrohi. On mõndagi inimest, kes selle läbi jõukaks on saanud, et nad palehigis oma põldu on harinud; aga laiisa põld ei kannal muud kui nõgejed ja õhakad.

Tema seletused.

Laisk ei mõtle wähematti sellele, et laiskus teda ta kohuste täitmisest takistab. Tema usub enesest selleks kõigeparemad põhjused olewat, et tegewuseta oleku tarwis mõistlikku ettewaatust tarwitada. Mis ta kõik selleks wälja mõtleb, näeme meie Õps. 20:4.

„Laisk ei künnal maad külma pärast, aga lõikuse ajal otsib ta midagi ja ei saa ühtegi.“

Dma imelikud wabandused toob laisk meile:

Õps. 22:13 — „Kes laisk, see ütleb: Lõukoer on tänawal, mind tapetaks ära turude peal.“

Üks hea nõu.

Õps. 6:6—8 „Mine sipelga juure, sina laisk! Waata tema wiise ja saa targaks. Et temal küll pole pealikut, ei ülewaatajat ega walitsejat, fiiski walmistab ta oma leiba suwel, ja korjab kokku oma toidust lõikuse ajal.“

Minus aeg, millal laisk midagi teeb, on siis, kui pealik, ülewaataja wõi walitseja kepiga taga on, kes teda sunnib. Nii pea, kui ta oma hooletks jääb, jätad ta weskil seisma.

Kuidas ta hea nõu wastu wõtab.

Õps. 26:16 — „Laisk on oma meelet targem kui seitse muud, kes kõik targa meelega wastawad.“

Mis peab niisuguste inimestega peale hakkama? Kui ifegi Salomon julgeks neid õpetama hakata, saak- fid nad temaga warsti walmis. Halbid ja laisad ei lasse endid õpetada.

Kolm mõtet lõpuks.

1. Ifegi elu on temale koormaks.

Õps. 15:19 — „Laiisa inimeste tee on kui fibu- witsne aed.“

Ükski elu pole nii magus kui töö elu.

„Kui see kallisk on olnud,“ ütles kord keegi, „fiisk on see waew ja töö olnud.“ Laiisa elu on rassem kui see, mis iial olla wõib.

2. Ta teeb ennast kõikide inimeste juures wih- kamiswäärseks.

Õps. 10:26 — „Nõnda kui äädikas hammastele ja suits filmile, nõnda on laisk neile, kes teda wälja läkitawad.“

3. Ta näeb, et teda kord igawese õndjuse fiske ei tarwitata.

Seda ei üttele mitte Salomon, waid see, kes suu- rem on kui Salomon. On see nüüd troostiks ehk

hoiatuseks: aga meie kuninga igaweses riigis pole ühtegi laiska. Meid praagitakse kõiki wälja. Mis nendega sünnib, pole saladus.

Matt. 25:26—30 „Sina tige ja laist sulane... Ja kõlbmata sulane, heitke wälja kõige sügawamasse pimedusse.“

Taewas on ainult usinatele ja põrgu laiskadele. Hea ristiinimene ei wõi olla laisk tööline. Ajalik töö ja töö Jssanda wiinamäel on palju lähemalt sugulased kui suurim jagu inimesi mõistawad arvata. Mõlemis teenime Jssandat. (Kol. 3:24.) See on hea, kui meid mõlemis kui usinaid sulaseid leitakse. Seepärast olgu meie palwe:

„Töö tarwis, mitte laiskuseks
Jssand me, elame.

Dh, Jssand kinnita meid seks,
et hoolsast töötame!“

Kui laisk seda eelmist salmi wiitsib lugeda, siis leiab ta nõu:

„Ta tõstab komma „mitte“ taha
ja jätab poole salmi maha.

Süis on tal jälle õigus käes;
kuid see ei jää ikka!“ —

„Am. Teek.“

Walitseda wõi wilja kanda.

Kristina Roy järele J. Sarow.

I.

Kord läksid puud eneste üle kuningat wõidma ja ütlesid õlipuule: „Ole kuningas meie üle!“ Ja õlipuu ütles neile: „Kas ma pean oma raswase õli maha jätma, mida Sumal ja inimesed minuist kiidawad, ja minema puude kohal hulkuma?“ — Ja puud ütlesid wiigipuule: „Tule sina, ole kuningas meie üle!“ Ja wiigipuu ütles neile: „Kas ma pean oma magusa ja hea wilja maha jätma, et ma lähen ja hulgun puude kohal?“ Süis ütlesid puud wiinapuule: „Tule sina, ole kuningas meie üle!“ Ja wiinapuu ütles neile: „Kas ma pean oma wärste wiina maha jätma, mis Sumalat ja inimesi rõõmustab, ja minema, et ma hulgun puude kohal?“ Süis ütlesid kõik puud fibuwitjale: „Tule sina, ole kuningas meie üle!“ Ja orjawiits ütles puudele: „Kui te tööpoolest mu wõtate kuningaks wõida eneste üle, siis tulge kippuge mu warju alla, aga kui mitte, siis mingi tuli wälja orjawiitsust ja põletagu Siibanoni seedripuud ära.“

Kohtum. 9:8—15.

See ülaltoodud tekst on ilusamaid allegooriaid pühakirjas. Tahaksin leida selle pildi abil wastuse küsimusele, ja pealegi küsimusele, millel on tähtsus meie eluks: „Walitseda wõi wilja kanda?“

Puud ülaltoodud tekstis ei wõinud sugugi ühendada mõlemaid asju üksteisega. Ka meie ei suuda seda. Kord tuli suur kuningas siia maailma — ja mida ütles Ta? „Inimese Poeg ei ole tulnud, et end teenida lastma, waid ise teenima.“ Ta tuli otsima ja õndsaks tegema, mis on ära kadunud. Ta ei wõinud ühtlasi walitseda ja teenida. Ta ei wõinud ümber käia, kõõtada, iseenast ohwerdada ja ühtlasi istuda ja teenida lasta. Ta oli haljas õlipuu, millest woolab läbi igawikkude kuni tänase päewani õli, mis pehmenab ja parandab kõik inimjädame haawad. Aga enne kui õli woolab õlipuust, rõõmustab ta ümbrust oma magusa lõhnaga. Keda ei ole rõõmustanud Jeesuse kalli nime lõhn, Ta püha isiku lõhn, Ta kallide sõnade lõhn? Jeesus on küsimuse: „Walitseda wõi wilja kanda?“ auliselt lahendanud enese eestujuga. Müüd on aga küsimine, kuidas meie lahendame seda, nimelt meie eelolewail eluaastail. Sest sellest oleneb meie õnn ja meie rahu, aga ka meie ligemise hea käekäik.

Loomu poolest on inimene pärinud walitsemistalendi, et meie esivanemad olid määratud walitsema üle terve maa. Inimene lahtus paradisiist kerjusena, kes oli kaotanud puhtuse ja pühaduse riide, aga ta wõttis enesega kaasa walitsemishimulise südame. Si kõrgeim haridus ega waljuim distsipliin wõi seda muuta. Läbi aastasadade on tublid mehed püüdnud seda maailma parandada, aga ta on tänini samaks jäänud, ja kõik see püüdmine läheb luhta neis wanades südameis.

Hällis lamab rinnalaps. Ta waatab emale, ja wäikes, aga wärskes ja elurõõmsas meeleolus, milles liigutub wanemalt päritud südamekene, tekib tahtmine, ema kätel kiigutatud jaada. Do kui mitu korda tõstab wäikene kisa! Te kiigutate teda — asjata; te pistate magusa lutu wäikse suukesse — kõik asjata. Ta hõõrub ja hõõrub — ja pealegi nii kaua, kuni kofkunud ema täidab ta soowi. Ta wõtab ta kätele — nüüd on ta forraga täiesti wait, sest ta on wiinud läbi oma tahtmise ja ema orjastanud. On emal hea? Dotawad teda ju nii paljud tööd, et paljas mõte teeb ta juba närwiliseks. Aga sellest hoolib wäike walitseja sama wähe kui suurg. Ta sulub filmakejed ja magab näilikult, sest wäikesel kehakesel tundub nii mõnus olewat ema kätel; aga tahtmine ei maga weel! Ja niipea kui waene, piinatud ema katsub teda hälli tagasi panna — sest ta peab tungiwalt kõõki ruttama, kust wastik lõhn kuulutab, et midagi põlema läinud — seal awanewad filmad ja suukene, ja kisa algab jällegi. Dh kui palju leidub walgeid orjanait, kelle isandad waevalt neli kilo kaaluwad ja hädasti wiiskümmend sentimeetrit pikad on.

Kord seisis K. kirikumõisa ees tugewail palgil kena, waevalt neljaaastane poisike ja waatas, kuidas lapsed tulid wälja madalamal olewast koolimajaist. Nad olid kõik suuremad kui tema, mõningad isegi kaks- teistkümmend aastat wanad ja läksid mööda teed, mis wiis ümber kiriku ja kirikumõisa, koju poole. Altki hakkasid poisi ilusad, mustad filmad jätkendama. Ta märkas, et kõik lapsed waatasid teda. Seal awanes roosiline suu, ja muidu nii armas häälele rääkis kaskiwalt: „Tee pealt ära, wõi tallan teid pihuks!“ Mõned lapsed läksid tõesti kõrwale, ehk küll nende ja wäikese kaskija wahel ligi paar sammu maad oli. Sellest lapsest ei oles keegi seda oodanud. Ta tart kas-

wataja ei jätnud teda muudugi karistamata. Tas oli liigutanud wana, wanemait päritud süda.

Kui kord ülem Mikodeemus waadates oma siseelule Jeesusel nõu küsis, ütles Jumala Poeg talle, et ta peab uuesti sündima. Mis pärast?

Thulikus sündimises oleme kaasa toonud selle wanemait päritud südame, ja ta wiimse lõõgiga jätame maailma. Sellest imelikust südamest räägib Jsand, et ta on pahim asi. Sellepärast hüüab Ta: „Anna mulle, mu poeg, oma süda!“ ja töötab: „Ma tahan anda teile uue südame ja uue Waimu!“ Millal tahab ta anda selle? Millal? Noh, ka sündimises, ehk dieti õelda uuestisündimises. — Seega on seletatud terme saladus: „Ma tahan ära saata teie lihast kiviise südame ja teile anda lihase südame, et te võite käia mu seadmises ja nende järele teha.“ (Esef. 36:26—27.) Ära wõtta wana südame, selle uhke, walitsushimulise südame, millest tuleb ainult wastutõrkumine ja sõnakuulmatus, ja anda uue südame, mis on walmis täielises sõnakuulmises Jumala tahtmise järele tegema.

Nüüd läheme tagasi oma mõistukõne juure. Rujutame ette omale üht meest, abielumest ja perekonnaisa, kes otjustanud wilja kanda, et Jsand on annud talle uue südame ja täitnud ta oma Waimuga. Ta on nüüd õlipuu, mis lewitab kindla iseloomu head lõhna. Tuntakse, kuulakse, nähakse õli täiust igast liigutusest, igast sõnast ja tööst. Awab selline mees piibli, et jagada waimulikku rooga perekonnale õhtu ja hommiku palwetunnil, tunneb perekond püha hirmu Jumala ligiolu ees. Kui ta töötab käed üles palweteks, tunneb iga süda Jumala õnnistust, mis tuleb taewast maha maa peale. Kui pere märkab, et ta ise on sõnakuulelik Jumalale ja seisab Tema juhatusel all, on tal kerge alluda sellise majaisa juhatusel. Sest Waimu juhatusel all on kõigil majas hea, keegi ei tunne end oleswat surwe all, waid wäga õnnelik.

Misjonär Chalmers, kes weetis oma elu Eõnamere saartel- ja juri seal märtrina, oli waele Echoti languri poeg. Ta jutustab oma isast: „Kui ta kogus meid hommikul laua ümber, piibli lahti löi ja luges, langes niisugune Jumala kartus meie peale, et waevalt julgesime liigutada. Ja kui ta raamatu kinni pani ja paluma hakkas, tundsin Jumala ligiolu, et Ta oli meiega. Meie Jsa oli alalises Jumala läheduses, Püha Waim täitis ta siseelu. Põõningul oli meil wäike toakene, kuhu isa läks üfildusse igapäew widewiku ajal. Kui ma kuulsin ta rasteid, wäsinud samme trepist üles minemat mõtlema ma: „Jsa lähed paluma“ ja sügaw aukartus täitis mu südame. Wäga tihti kuulsin ma, kuidas ta kandis meid üheksat last, feda ta kätetööga ausasti toitis, nimepidi Jsanda ette. Ja need palwed on teinud mu misjonäriks ja mu wennad ja õed tõsiõeliks usklikeks!!

Waadagem feda waele Echoti langurit. Milline ilus õlipuu, milline puu, mis kannab wilja omal ajal ja lewitab pühaduse lõhna elus ja kaugele üle haa. Ta on kaswatanud üles oma elu ja iseloomu läbi William Chalmersi ja see on juhatanud põõrmise juure tuhanded oma eluajal ja nad toonud paganluse õõst jumaliku tõe walgusele.

Wana keisri Wilhelm I kammerteener oli harjunud üttema: „Oma keisriku kuulen terve päewa: „Palun! — „Tänan!“ Pühapäewiti teenis ta wõimalikult ise end, et mul wõimalik oleks dieti pühapäewa pühitseba.“ Kui Wene keiser Aleksander I, Napoleoni wõitja, suri, kirjutas ta abikaasa oma emale: „Meie ingel on meid maha jätnud!“ Kui Jsand oli ümber muutnud selle mehe ja talle annud uue südame, ütles ta kord: „Mul on selline tunne südames, et kui keegi sunniks mind käima ühe penikoorma, ma käiksin heameelega kaks.“

Seda näitas ta üles Pariisi ees, kui ta wõidust waimustatud sõjawägi tahtis linna põlema pista, et maksa kätte häwitatud Moskwa eest. Tema aga lasi walge rahulipu üles tõsta ja päästis nõnda waenlase pealinna. Jah, ta kinkis ka priiuse wangidele ja haawatule. See oli teine penikoorem. Aga ilusaim on, et see walitseja kui inimene jäi elu lõpuni õlipuuks, sellest wõis õelda ta abikaasa, kes teda paremini tundis: „Meie ingel on meid maha jätnud!“ Inglise ei saa inimene korraga, waid see wajab raskest pikaegist elukooli.

Meist näidetest näeme me, kui hea on elada inimeste lähedal, kes on dieti lahendanud küsimise: „Walitseba wõi wilja kanda?“

II.

Kui puudel ei olnud midagi teha õlipuuga, et ta ei tahtnud loobuda Jumalalt määratud ühendusest, läksid nad wiigipuu juure: „Tule sina, ole kuningas meie üle.“ Aga ka wiigipuu wastab üllatatumt: „Kas ma pean oma magusa ja hea wilja maha jätma, et ma lähen ja hulgun puude kohal?“ Ka see on äraütlem wastus.

Oleme wõrrelnud eespool õlipuud mehega, kes on täis Püha Waimu, siis wõrdleme nüüd wiigipuud naisega, kes, olgu ta abikaasa, ema wõi õde, on loodud selleks, et olla südameks perekonnal. Milline ilus, õnnelik perekond, mis sarnaneb niisugusele haljale puule, mis annab wilu warju ja ühtlasi kannab magusat wilja. Wiigid ei kustuta ainult nälga, waid ka janu. Ühtlasi fisaaldawad nad ka arstirohtu. Ah magus, hea muie ema ehk õe huulte ümber, nende käte õrn puudutamine, silitamine, nende filmade armastaw waade — milline magneet on see!

Ta fündab oma perekonna kõigest maailmast foktu tuua. Jgailks tõttab täis rõõmu koju poole. Milline

Jõulusündmuse ettevalmistus.
Ingel ilmutab Sakariale.

rahu on puu all, mis annab wilu warju kõiges elu-wõitluse palawuses! Teadwus, et leidub süda, mis mõistab meid, meile kaasa tunneb, mida wõime kõiges usaldada, milline pehmenaw arstirohi on see kurwale südamele, piinatud hingele! Kui ka see helbus ja õrnus on ühendatud energiaga, kus ka sõna kuulmatuse ja ekfiisammu puhul waljus puudub, ei ühine see fiiski italgil walitusfega. Magus wiigipuu wõib walitseda kõige-paremini oma wastuseisematu tõmbejõu läbi!

Milline õrn, kallimeelne olemus pidi Inglise piiskopi Bruce abifaasa olema, kui ta kirjutab oma mälestusis pulmapäewast aastate järele: „Mii tihti kui ma näen kiriku trepiastmeid, millede üle sel õnnelikul päewal mu elus mu armastatud pruut mu kõrwal üles astus, siis tahaksin ma heameelega panna täna oma käe nende peale, et tal oleks parem üles astuda, et kõwa kiwi ei rõhuts ta jalgu!“

Kord peeti teaduslikku kõnet. Kõneldi selle üle, milline ingliskeele piiblitõlge parim olewat. Üks nimetas seda ja teine teist. Wiimaks tähendas seal wiibiv Franklin: „Mulle on parim mu ema tõlge.“

„Kuidas, teie ema on piibli tõlkinud?“ hüüdsid härrad imestades. „Kuidas? Kus?“

„Ta pani ümber, kui ta luges minuga püha raamatut, selle sifu oma ellu, nii et nägin elawat piiblit oma ees, millest wõisin väga hästi aru saada!“

Õnnelik poeg, õnnelik ema!

Jaworina mäe all Dubrawatali küla lähedal, Slowakimaal elas suurele maailmale tundmatu tütarlaps. Ta elas waeses, waikses findlikatusega majas ja pidi hoolitsema isa ja wiie wenna eest. Kui Ju-

mala arm wõttis kinni selle tütarlapse, sai ta igawese funingriigi pärijannaks sõna tõsises mõttes. Tema kõrge kaju oli enam tugew kui õrn, aga ta raskele tööle harjunud käed wõisid nii osawasti teenida haigewoodite juures, nii et käis üle osawasti haigewarwitsejannadest. Tal oli kerge wainne kõnnak, meelodiline hääl, mis oli kui loodud, üfifikute ja kurwade otsafestelt murepilwi peletama, ja suured, mustad silmad, mis waatafid pafside kulmude alt ja pikkade ripsmete wahelt, näisid küsiwat: „Kas on weel keegi, keda tohin teenida ja talle head teha?“ Hoolimata sellest, et waesus oli ta osa, oli tal fiiski alati kae päraft kohane anne, et rõõmustada neid, kes olid ta toonud Kristuse juure, ehk käisid ühes temaga kitsal teel Onnistegija järel. Kui lehm ei lüpsnud ja kanad ei munenud, andis ta neile puuwilja, metsamarju ja seeni, kewade õrnu lilli. Ta wõttis üfifikute inimeste pesu, pefi, triitikis ja lappis seda. Mii palju kui wõis kätega, mõistusega ja lahtusega head teha, tegi ta rõõmuga, ja nii ei olnud ta ainult õde oma wendadele, waid kõigile, kes wajasid ta abi. Mitte midagi himustades, elas ta oma funinglikku elu meie keskil — ja kui wiimaks äge palawik ta noore õitsewa elu murdis, jättis ta järele täitmatu tühja koha. Mäis nagu oleks too org tunnud, et ta parim tütar, suurima taewaliku waranduse kandja, Kristuses ilmunud armastuses ja halastuses, ei kõnni enam toaft üle oma kergete, kindlate sammudega. Mii oli too waene Slowaki talutüdruf dieti lahendanud küsimuse: „Walitseda wõi wilja kanda?“ Ta kandis wilja ja maailma ta ümbruses oli parem niikaua kui ta walitses selle üle oma tasafe mõjuga. — (Järgneb.)

Piskus ustaw.

Wankuwal sammul kepi najale toetudes astub wana emake mööda tänavat. Korraga kummardab ta, rõtab midagi maast ja peidab selle hoolega oma põlle sisse. Politseinik, kes seda märkab, küsib käskiwalt: „Mis teie sinna praegu peitsite?“

Natukene ehmatanult, kuid lahkete filmadega waatab emake mehe otfa, hoiab põlle lahti ja näitab sellele terawat klaasitükki. „Waadake, siin jookseb ringi palju lasti paljajalu. Kui kergesti

ei wõi üks neist selle klaasi otfa astuda ja häda saada.“

Kui meiegi katujukime ära korjata teiste teelt weristawad klaasitükid ja komistuskivid. Kui palju haawu jääks ära.

Wanake oli pisku üle ustaw. Suuri armastuse tegusid ei wõinud ta enam teha, aga et tal head filmad olid, siis tegi ta mis ta wõis.

SÜGIS LAUL.

Tahan laulda laulu ma walust
ja woolata südame hõõguvat verd.
Mul kandliks raagus on kased,
kuid käteks külm sügistuul.

Ent wiisiks on sügisõõ oiged
ning taktiks suur pilvede rutt,
kuid sisuks tuhanded kaebed
ja kaasmäng — warjatud nutt.

Õiitel 22. X. 29.

Laulan laulu pettumuswalust
ja purunend sõprusest ma,
veel närbunud kewade ilust
ta kadunud unedega.

Laul liigutab uinuwait metsi
ja purustab pilvede koe. —
Nii hämaras sügises üksi
kisendan tuultesse verise tõe.

P. Sink.

Kui meri möllas . . .

Hämarus . . . Laht virvendas violetiliselt, nagu kõige puhtam ametist, päikese loojenevaist kiirist ülekuulatud. Siin ja seal liuglesid lõbusõitjate paadid, violett-hiilgavale pinnale tõmmates pikki jooni, millised jällegi varsti kadusid, ja terve veepind omas endise läike. Kaugel horisondil, seal kus alla vajus päikeseketas hõbedasthergaval tagaseinal, kus hõljus õrn laiguline lumivalge pilv, ja ehataeva tumepunased jooned üle kahvatute õhtupilvede kadusid lõpmata sügavasse, paistis musta tombuna auriku ehe kogu, mis põgurina ikka enam ja enam püüdis eemalduda nii meelitavast kiirtekullast pimedasse õhhe. Üle taeva ulatusid õised varjud, kui jumalagajamiseks värisevat kätt pakkudes lahkujale, tervele loodusele ja ka sellele neiule, kes merirohuga kaetud kaldal istus ja unistas. Ehataevas murdusid elu piirid ja löid lõkkele eleegilised tuled. Viimane ehakuma värses ja virvendav veepind omas halli, uduse läike. Õhtu laskus. Näis nagu oleks mingisugune must vaip tõmmatud taeva ja maa vahele. Neiu kollast käharphead, mida kuldased loojeneva päikese kiired, ei pannud särama enam ükski valgushelk. Tema sinised silmad, mis ainult naermiseks loodud, olid kurvad ja tõsised. Kurbus peegeldus ka tema kahvatul näol.

Kas siis loojeneva päikese kiirtemängu ja vee violetilist virvendust nähes keegi surelik suutis olla kurb ja norutada? Või mõjus ta peale sureva päeva tragöödia? Millest unistas see sinisilmaline kurb neiu merekaldal? Miks istus ta siin käsi-põsakil? Kas vahest selleks, et kuulata monotoonset merekohinat, hingata soolast meriõhku ja vaadelda loojenevat päikest.

See neiu oli julge merimehe tütar, kellelt vetevood juba aastate eest tema isa, laiaõlalise mehe olid ohvriks nõudnud. Kui palju kurbi mälestusi jättis see ootamatu, äkiline lahkumine isast ta hinge! Talle ei lubatud isegi seda troosti, et ta oma isa haul oleks võinud palvetada vaikselt ja lapselikus armastuses istutada roose.

Kui selgesti mäletas ta ööd, kui mühas ja möllas meri, kui huluv tuul ragistas katuseid ja vetevood uhtusid metsikult kaldaid . . . Tema hinge oli tärnanud tol ööl mingisugune kurb, ime-lik, õudne etteaimdus õnnetusest. Ta ei suutnud siis enam kauemini koju jääda, vaid oli tormanud välja lämmatavast toaõhust. Peaga vastu tormi surudes, tahtis ta tajuda mingisugust hädakisa

või troosti häält, mingisugust vaigistavat inimhäält, mis oleks trööstinud ta kurba südant. Kuid peale mere mõirgamise ja tormi hulumise ei kuulnud ta midagi. Meri marutses . . . Heledad välgud sähvatasid kottpimedas ümbruses silmi pimestava valgusega merd ja eemalolevat majakat valgustades . . .

Kuidas ta tol hirmsal ööl koju jõudis, ei mäleta enam, vaid oli end korraga läbimärjalt voodiserval istumast leidnud . . . Kuipalju oli ta nutnud ja ahastanud? Ta hüüdis appi Jumalat, et see tema isa kaitseks, sest oli veendunud, et isaga mingi õnnetus juhtub . . . Süda ütles talle seda, tema maharõhutud süda, mis mingit troosti ei suutnud leida . . .

Nii möödus öö ja möödusid ka järgmised päevad. Torm oli juba ammu looduses vaikinud, kuid neiu südamesse jäi ta veel kauaks ajaks mässama . . . Ärgata korraga, nagu unest, kurjast sügavast unest selguks talle kõik. Neiu soovis, et see kõik ainult unenägu oleks; ent ta ees oli avat tõeloor, mis purustas neiu süütu hinge ja tema südamesse löi paranematu haavu. Talle teatati isa hukkumisest sel tormisel ööl . . . Kui hea meelega oli siis temagi ihaldanud surma. Talle paistis elu hädaoruna, keset mässavaid loodusjõude, mis iialgi ei lase inimest igatsetud õnne ja armastust maitseda. Teda valdas kirjeldamatu kahju ja ta hinge ähvardas lämmatada kurbus. Murdunud elu täis piina ja valu oli ajanud ta meeletumisele . . . Unustatuna, kõigist maha-jäetuna oli ta siis ennast tunnud, — ükski . . . Ta tundis end olevusena, keda ükski ei armasta ja kelle häda ja valuhoiged enam üheski südames ei leia vastukaja . . . Ja ta oli nutnud tormiliselt, . . . valusalt . . .

Lootust ellu ei olnud ta siiski kaotanud oma kurbuses. Ta tahtis elada . . .

Nüüd oli neiu leidnud teise, keda ta armastas, see oli Jeesus. Nüüd oli uus elujärk alanud, täis päikesepaistet. Kõike seda oli ta otsinud ju ammu asjatult.

Sest ka temale oli kord kõlanud kutse kurbade troostijalt: „Tulge minu juure kõik, kes teie vaevatud ja koormatud olete, ja mina tahan teile hingamise anda!“ Sellele kutsujale oli ta jälginud ja saavutanud rahu, mille juure oleks tahtnud kutsuda teisigi rahuotsivaid ja eksivaid noori.

H. K.

Kannatus.

Kui haigeid vaatamas käiakse, soovitatakse neile harilikult kannatust. Aga tervele on seda head asja niisama tarvis kui haigelegi. Jgas elujuhtumises läheb seda tarvis. Jgagufuse töö juures võib kannatus kaduda. Mitte ainult käskijatel käfualustega, vaid ka ümberpöörduvalt, on teistel kannatust tarvis. Jah, kui nii õelda tohiks, siis on ristiinimesel ka Jumalaga kannatust tarvis, kui Jumal teda teid wiib, mis talle mee-

lepärast pole. Kui meie mõtleme, kui palju kannatust armsal Jumalal meiega peab olema, siis ei peaks meile raske olema meie kaasinimeste nõrkuste ja rumalustega kannatada. Jga kannatamata olek alandab meid nende filmis, ja kellele on see üsna ükskõik! Aga selle täitmise juures Jumala headmeelt ära teenida on veel tähtsam.

Oma rahu annan ma teile.

(Järg.)

4. mail 19 . . . . .

Tahaksin leida tõe ja surra . . . Sest olen inimlaps täis kahtlusi, täis lõpmata kahtlusi, ja arvan, et kuigi leian tõe, ma siiski lõõn kahtlema.

Kevadine ärkav loodus leiab hinges vastukaja, ja hing hüüab: „Elada, elada!“ Jah tahaksin elada, aga mitte selle nutja südamega . . .

5. juunil 19 . . . . .

Kannata veel, mu hing, vähe! Otsi veel, ehk leiad sa tõe, elumõtte. Kannata veel! Pea jõuavad päevad, kus tundide kaupa võid otsida tõtt piiblist! Ehk lõpevad kord lahkkelid!

Ah, ma ei taha enam uskmatust. Ma olen väsinud sellest uskmatusest! Ma tahan usku ja rahu!

Aga usk ja rahu on kaugel. . .

7. juunil 19 . . . . .

Ma ei leia iialgi tõe . . . See on meie otsimiste ja uurimiste lõpptulemus. Viis lihtlabast, ei midagi ütlevat sõna ühele, kellele tõeotsimine võõras, isegi naeruväärt, — viis lihtlabast sõna, milles aga väljendatud teise inimese kogu hinge tragöödia ja algav õõ . . .

Ma ei leia iialgi tõe . . . Ei ole vist ükski inimlaps siiaajani leidnud tõe ega rahuldavat lahendust elusaladusile, ja jääb ta peidetuks vististi ka tuleva põlve rahvastele . . .

Vististi on see juba vaese inimplase saatuse — teadmatuses elada, teadmatuses surra, otsida ja igatseda ja mitte midagi leida. . . Haletsemisväärt inimene!

Ah, kuid tahaksin mõnikord põgeneda oma mõtete eest! Tahaks neid endast eemale visata ja põgeneda kärmesti! Kuid mõtted on mu peas ja nende eest jooksta on võimata! —

Külm haud, võta mind juba oma rüppe! . . . Must muld, kata mind pea! . . .

Mullas teil kohasem paik, mu õnnetud mõtted! . . .

8. juunil 19 . . . . .

Ma vaatlen kaua pilveid. Mis on seal pilvete taga, mõtlen ma. On seal usklike kodumaa, nende õnnemaa?

Ma otsin veel, kuigi ei näe kuskil lahendust, selgitust. Ma pole veel kunagi nii igatsevalt ja otsivalt piibelt lugenud kui nüüd. Kui oma puh-

kusest unistan, siis unistan peajasjalikult sellest, et saaksin vaikuses tundide kaupa oma piibelt uurida, kas liivasel mererannal lebedes ehk paadiga merele välja sõites. — — — — —

Ta ütleb:

„Ma ähwardan tuult ja merd!“

See oli vast alles torm, mis mu hinges murdis. Ja ime — nüüd on seal rahu . . . On tõesti rahu . . . See tõe oli nii suur, nii valdav, ta haaras kogu mu olemise, mu südame. Seda ei oskagi õieti sõnadesse tõlkida, kuidas see tõe mulle ilmus, kuidas kõik kahtlused ja uskmatused nagu imeväel kadusid, see oli Jumala vägi! Ei nüüd taha enam surra! Nüüd vast alles tahan elada ja teistele kuulutada tõtt, mida ise nii kaua, nii januvalt otsisin. On teisiigi tõtsiseid tõeotsijaid! —

Kuna alles hiljuti küsisin: „kus on tõe, mis on tõe, mis on elumõte,“ vastan ma nüüd ise neile küsimusile: Jumal on tõe, ainult Jumal, Temale elada on elusih, on elumõte, ja ainult temas leiab hing rahu. —

9. juunil 19 . . . . .

Kogu päev on taevas pilves ja vahetpidamata sajab vihma. Ümbrus on nii hall, nii kurb, nii tume . . .

Nii oli minu elutaevas pilves, nii vololad pisarad, kui kondisin eluteed Jumalata; nii rõõmuta, nii tume oli elu. —

Lai vihmavari pea kohal lahti, kõnnin ma mööda märgi tänavaid palvela poole. Kuid miks ei ole hing tänase loodusega kooskõlas? Miks vaatavad, harilikult täis lõpmata melankooliat, täis rahuldamatust silmad täna nii rõõmsalt, nii lootusrikkalt? Sellepärast, et hing on leidnud oma Jumala, et hing on leidnud oma Jumala, et

kelle järele ta kisendas otsekui hirv veeojade järele.

Hing täis rahu, täis harmooniid . . . Ah, kui hea!

39. juunil 19 . . . . .

Imelik on õhtul magama heita ja rahu on hinges, hommikul üles tõusta ja rahu on hinges, oma igapäevast halli tööd teha, kui rahu on hinges, kui on ära võetud mässav, nutja süda, ja antud uus — täis rahu ja vaikust . . .

Marshal Tschiang Kaischek,

Hiina rahvusliku valitsuse juht, kes läks ristiusku ja laskis ennast ristida neljapäeval 23 okt. peale lõunat.

Valitsuse juhi ristiusku minek, mis küll väga vagusi toimus, on siiski Shanghais ja Nankingis suurt tähelepanu äratanud.

Nii näeme, et hoolimata kõigest õudsustest ja raskustest Hiina misjonitöös, siiski on ka see üks võitude aeg. Oodatakse, et marshali eeskujul mitmed teised Hiina juhtivad tegelased vastuvõtavad ristiusu. Loomulikult tähendab see pööret siis misjonitööle avaramate võimaluste suhtes.

Paluge Hiina eest!

14. juulil 19 . . . . .

Meri lainetab ja lainetab aina, kandes me laeva liivase ranna poole. Tore on lainetel kõikuda! Kui tuleb mõni suur laine, tõstab meie laevukese kõrgesse ning viskab siis uuesti alla, siis hõiskame rõõmul. —

Vägev oled sa, meri! Ei — vägev oled Sa, Jumal, kes Sa mered lainetama ja kohisema panned!

Ma armastan tormist merd, sest nii hea on ta pinnal sõita. Ta tuletab meele mu hinge, mis kaua sarnane oli, kuid mu hing vaikus, leidis rahu ja hingamist Kolgata risti all . . .

19. augustil 19 . . . . .

Üks laul äratas üles mälestusi ühest tormisest sügisõhtust. Sel hilisel õhtutunnil istusin laua taga, päevaraamat ees kirjutasin ning kuulasin tuule vägevast hulumist. Paari tunni eest oli laulukoor laulnud magusast rahust Talle haavus, värisevast ning nutjast südamest ja vaiksest rahuasemest keset lainetavat merd. Ei hoolinud ma siis sellest rahuasemest. Valutava hinge etteüt-

lusel kirjutas käsi päevaraamatu leheküljele: „Väljas on pime, vist ükski täht ei valgusta. Tuul hulub. Öö on pikk hinges . . . Kus on magus rahu, millest laulukoor mõne tunni eest laulis?“

30. augustil 19 . . . . .

Miks ei hoolita mu Kuningast, miks pilgatakse, teotatakse, vihatakse teda? Aga mina tahan teda armastada, oma elu Tema käsutada anda ning Tema eest seista, kus võin!

Oh see Jesaja 53. peatükk! Igapäev võiks teda lugeda mitu korda, ja ta on ikka uus ja täidab südant armastusega Selle vastu, kes minu üleastumiste pärast haavatud, minu ülekohtu pärast ära rõhutud sai, minu haigused oma peale võttis ju minu valu kandis, et mul rahu oleks.

Uurin praegu Jeesuse elu Johannese evangeeliumist. Imestusega ja vaimustusega mõtlen järele Ta armastust ja alandust. Valesti arusaamised, mittemõistmised, kiusud, pilkamised, teotused said Talle osaks, kuid Ta tuli ikka uuesti selle rahva hulka, et seda armastada, teenida. —
(Järgneb.)

Nende hiilgus.

„Ja mõistlikud peavad paistma kui taeva laotuse paiste ja kes palju jaadavad õiguse teele, kui tähed itka ja igavesti.“ Taan. 12:3.

Suurte tegelaste elus pannakse harilikult tähele kolm aegjärku: arenemise aeg, hiilge aeg ja wanadus aeg, kus ilmnevad teatud väsimus ja taajastõmbumine.

Loomulikult tahaks igaüks saavutada hiilge aja. Nii mõlununa tundub paljude meelest kord suure tähe na loita — kaugele paista.

Nii kõnelatakse kirjanikkude, kunstnikkude, luuletajate, poliitikameeste, iluduskuningannade, rahameeste j. n. e hiilge aegadest. Nõgi teatud riikide ja rahvaste suhtes on see määra.

Ka jumalariigi töötajate elus armastatakse ära märkida seda aega. Eraldi suurte äratusjutlustajate elus. See on suurte mõitute, tagajärjeritka ja mõjuvõimja töö aeg.

Kuid ka need tuhanded usklikud, kellel puuduvad suured läbilõõwad anded ja esinemise võimalused, milal on nende elus see ajajärk?

Nende hiilgeaeg on ees.

Kord igaviklus hiilgavad nad Jumala aupaisustes kui järavad tähed. Ja see pole enam möödunud hiilgus, vaid igavene.

Esimesed pääsukesed saabusid juba toimetusse. Need on Noorte Elu tellimised 1931 aastale pealegi ühes Jõuluõhtuga. See toob head rõõmuft kevade tunnet. Tulid kaugeft Wene piiri äärest — Narwast. Üks järgneb neile Zuurust. Saab näha kus kohalt järgmised. Toogu iga post uusi üllatusi.

Külaline faugel.

Meie kaastöölisel oli juhus kõneleda ühe Pääste-armee tegelasega Schweitšist, kes hiljuti wiibis isiklikuis asjus Tallinnas. Päästearmee ringfondades võib sageli kohata külalisi mitmesugustest maadest ja rahwustest, kuna see organisatsioon töötab üle maailma on ühendanud paljuid rahwuseid. Ülatavana osutus asjaolu, et juhustlik külaline, kes kauemat aega tegutsenud Päästearmee tööpõllul Schweitšis, oli meie oma kodumaalane, pärit Gestist. See külaline, praegu kandew pääste-ohwitseri tüübilist uniwormi, on parunes Maydell, keda hästi mäletawad meie wanemad misjonisõbrad paarkümmend aastat tagasi.

Tema misjonitegewus Tallinnas algas noorjootöö korraldamisega. Ühes õdede Delingshausenitega oli tema hoolsalt tegewuses, et tolleaegseis oludes korraldada noorjootööd C. E. ühingu näol, asutades noorte rühma tütarlastest, kes olid rohkem küpsemad. Ühtlasi aitas Maydell Tallinna Sinise Kristi seltsi — joodikute päästmiseks ja korralikule elule toomiseks. Sellel alal töötati käsitäes tuntud tegelastega, nagu R.

Ode Maydell.

Marley, Saar, Silienthal j. t. Muidugi töötab ta tagaplaanil ja ei kõneleud awalikult, milline wõimalus on praegu näiteks Päästearmee. 1910 aastal oli Maydel sunnitud ületöötamise tõttu minema puhkusele Schwartzwaldi, kus terwendas kopse. Aasta pärast tagasi tulles nägi ta kõik olema hästi Sinise Kristiga. R. Marly oli asja oma kätte wõtnud, ja nüüd polnud karta töö nurjumist. Maydell töötab pärast seda mitmed aastad majanduslikul alal.

Tallinna Sinise Kristi noortel oli wõimalus teda oma keskel terwitada. Nimelt pidas ta ühe koosoleku ühingu, milles tegi ülewaate C. E. töö algusest ja neist õnnistustest, mis selles töös saanud osaks. Oli tõesti rõõmustaw ja ühtlasi julgustaw kuulda kogenud töötegija ja noorte sõbra poolt kõike seda. Oli õel endalgi liigutaw olla aastate järel samas ruumis kõnelemas, kus olnud töö algatajaks ja juhiks.

Soowime rohket Jumala õnnistust dele ta praegusel tööpõllul Sweitšis!

Pildil wiimaseid üleswõtteid õ. Maydellist.

Wõit Jumalas.

„Waata, häbenema ja häbi pärast ära punastama peawad kõik, kes su peale wihased on!“

Oma wõimja sõjawäe hulgaga, joobnud wõidust ümberkautse rahwa üle, seisab Asfiiria kuningas Sanherib Jeruusalemma wärawate ees. Aga Hiskia, Juuda kuningas, kisendab Jehoowa oma Jumala poole, usaldades ainult Teda. Ja waata, õõjel käis Isfanda ingel läbi Asfiiria sõjawäe laagri, maha lüües 185.000 meest! Pilke ja häbiga pidi Sanherib ära minema, saades kodus teotusega hukka.

Nõnda täitus too kord ülal loetletud Isfanda teotus.

Seesama maksab ka tänapäew sinu kohta, kui ja Jumala rahwa hulka kuulud, kui ja Isfandat Jeesust kui oma karjast ja hinge peigmeeft tunnistad.

Siis saawad sul ka waenlased olema. Saatan ja tema abilised saawad sind põlgama, hirmutama ja piinama. Aga sina ei tarwitse mitte karta. „Waata, häbenema ja häbi pärast ära punastama peawad kõik, kes su peale wihased on!“ Wõib olla koged ja seda pea, võib olla pead kaua kannatama, võib olla näed seda wiimsel kohtumõistmise päewal. Igal juhul saab aga teotus täituma. Mitte waenlased, waid sinu Õnnistegija wõidab.

Jumala õnnistus.

Selle üle kirjutab Luterus: „Mida Jumal on õnnistanud, see on ka tegelikult õnnistatud. Tema ei õnnista mitte nii kui inimesed sõnadega, millele midagi ei järgne, waid see on elaw õnnistus, mis kõike hääd kaasa toob. See ei ole ainult termitus waid tegu ja tarwitataw asi, mida pea võib tegutseda lasta. Sarnane õnnistus kannab wilja, mida keegi keelata ega ära wõtta ei wõi. Kui Jumal õnnistab, siis on kõne ja tegu üks. Seepärast peab õnnistus korda saatma, mida ta räägib, peab tegutsema. Tuleb see Jumalalt, siis puudutab see pattu,

surma, kuradit ja põrgut; nii sügawale tungib Ta sõna. — Usklik hing kiusatuses ütleb nõnda. Sellest pole midagi, et mu waenlased mind kiusawad ja wannuwad; see ei aita ka mitte, kui ma end oma jõuga püüan päästa ja end õnnistan. — Abi ja õnnistus on ainult Jumalas. Kui Tema ei õnnista, siis wõime ainult ühike aeg päästetud ja õnnistatud olla; aga wiimaks saame ikkagi ära neetud ja hukkume. Jällegi, kui Isfand aitab, siis näeme meie, et Ta meid üürrike aeg lubab kannatada; tõeliselt saame aga päästetud ja õnnistatud.

Neid, kellel on selle maailma rikkust, kuid ei anna seda neile, kes vajavad, neid võib tõepoolest nimetada vargaiks.

M. Luther.

Wangistamine.

Kui jutustajin kodus oma elamusist reisir, tulid ühel päeval usklikud noored mu juure ja palusid, et peakin ka kodus ewangelisatsiooninäda. Suure innuga aitasid nad ettevalmistust, wiisid kutsed igasse majja. Saal, mis mahutab kahekümmekolme inimest, oli täis kiilutud. Euli ka palju lapsi. Kõnelestin wene ja saksa keeles; seist kuulajaskond koosnes wene-lasist, sakslasist ja üegi armeenlasist.

Noored ja lapsed, keda kommunistid on lahutanud igasugusest usuliseist mõjust, hakkasid nüüd haaratuna jumalajonast koolis wahetundide ajal paluma ja laulma. Opetajad keelasid seda walgult. Usklikke õpetajaid Wenemaal olla ei saa, peawad nad ju kõik ateismi jutustajad olema, ja oma ideede propageerimiseks tarwitawad kommunistid waid oma mõtteosalisi. Ei lubatud lastel koguneda koolimajas, leidsid nad uue toha õues õhuhunniku taga ja palusid seal. Ent ka siin aeti nad laiali. Nüüd nad hakkasid tajutama lähedalasuwat kalmistut, palusid seal hauaküngaste wahel. Sageli tutsuti mind majja, kus ootasid ju poisid ja tüdrukud.

„Duu, jutusta meile enam Jeesusest! Meie ka tahame alata uut elu!“ palusid nad mind tungiwalt. Mis pidin tegema? Siin maksis Jeesuse sõna:

„Laste lapsukesed minu juure tulla ja ärge keelake neid!“ Ja ma rääkisin nendega, ehkki nii astusin seadusest üle.

Kinode ja teatrite omanikud hakkasid warsti taebama, et tühjenewad ruumid neil, ning kui andus Isjandale keegi noor laulja linnas, oli kommunistide ärewus suur. Kohe otustasid nad mind anda G. P. U. korralduse. Kaitsewäeametnik tõi mulle teate, kui olin parajasti kõnetoolis. Mind kästi teadannet wiibimata lugeba.

„Nüüd pole aega lugeda inimlikke otjuseid. Teil ei ole õigust tegada jumalateenistust,“ ütlesin ametnikule.

Ta ei julenud wastu rääkida, pidi ootama lõpulauluni ja kuulama kõik, mida räägiti ja lauldi. Siis pidin minema G. P. U. ette naaberlinna. Katusin asja muuta, ent midagi ei aidanud, pidin katkestama ewangelisatsiooni koosolekud. Viimmine oli aga kohati suur, nii astus teisi kõnelejaid mu asemele, ja koosolekud jatkusid.

Uhe õõ mõisin weel kodus magada. Perekonna ärewus oli suur, teadsid ju kõik, mis tähendab G. P. U. Kauaks, võib olla jäädawalt tuli lahutada omastest, jätta nad üksi, inimliku kaitseta. Mured rõhkusid mu südant. Ünnusin väga hilja waid mõneks tunniks. Kui unes kuulsin hommikupoole tasta laulu ja ärgates — pime oli weel — kopsid mu kõrwu imelised troostisõnad:

„Mis waewab sinu südant,
Mis ita nõuad ta,
Sel, kes on meie Isjand,
Kõik hoolets anna ja.
Kes tuuli, pilwi, taewast
Kõik hästi walitseb,
Küll see sind päästab waewast
Ja su eest muretseb.“

Kuis wõtame teistki selliseid sõnu hädaajal, kuis muutuwad nad meile elawaks, kui hääle meele haaramine seal Isja käe ja lauseme tal meid juhtida! Palju, palju inimesi seisid wäljas mu akna all ja laulsid mulle lahkumistaule. Saabus a etnik, ja lauluhelide taatel jõitsin taha teise jutustajaga, keda ka wangistati, pimedal ööl wangla poole kiites ja tänades Zumalat, et tohin kannatada Tema nime pärast.

Saabusime. Mõõddudes kolmest wahist jõudjime G. P. U. kantseleisse. Dotajime kaua, kuni tutsuti meid üksikult ülekuulamisele.

„Lugege mulle süüdistus!“ palusin sisse astudes. „Miks pidin ma sija tulema?“

„Teid toodi G. P. U.-sse usulise propaganda pärast. Te ei lae rahwal tööd teha, nad waid jookswad kofku paluma ja laulma, ega tee midagi. Ka lapsi olete hulluks teinud. Millist tuleb selline ärewus teie linnas? Wastake!“

„Simehed palusid mind jutustada,“ wastasin, „jellepärast tegin nii. Ükski kuulajast ei mõits mind süüdistada, et olek-

sin walitjusewastast kõnet pidanud ehk muudu poliitikat ajanud. Too pole mu ülesanne. Ütlen waid kõigile, parem- kui pahempoolsele: Ei ole õnnistust mujal kui Kristuses! Ka teilt küsin, seltsimees, kas ei ole teil mõnikord soow olla õnnelikum? Tulge ka selle juure, kes teeb õnnelikuks kõiti, ja te mõistate, milles peitub me rõõm. Waadake mulle filmi ja weenduge, kas olen õnnelik wõi mitte.“

„No jah,“ ütles esimees naeratades, teie omas fanatismis kirjutate endale lihtjalt midagi ette ja leiata lohutust ses, mida õieti ei olegi.“

„Ja kui teie tahate olla rõõmus ja hää inimene, peate tegema sama, mis meiegi: hääidma Zumala poole ja paluma Talt armu. Ma näen teie rahuldamatust, ja tuleb aeg, mil ütlete teiegi: Zumal, halasta mu peale! Kõik jumalajalgajad on kangelased waid siis, kui neil on terwis, head päewad ja koht. Ent kui wallandatakse teid, kui peate ka leiba teenima eadaba ääres, kui olete haige, kui tabawad teid õnnetused, igasugused katastroofid, siis märkate welda südames: „Ja, ja on siiski olemas Zumal, ainult mul ei ole Teba.“ Mida ütlen teile siin, seist räägin kõigjal. Lastele jutustasin Jeesusest, kui nad tulid mu juure ja palusid, et räägiksin. Sellega täitsin oma Zumala käju: Lastele lapsukesed mu juurde tulla. Koolides ja platsidel ma neile ei jutlusta, seist puudub mul aeg. On küllalt tööd täiskaswanuiga.“

Kõik kirjutati üles. Ülekuulamine kestis kaua, peaaegu õhtuni. Teised kaks wenda olid ju ammugi wabaks lastud. Wiimaks, kui olid kõik mu paberid läbi waadatud ja korras leitud, ütles esimees:

„Te olete waba, wõite koju sõita ja jattata koosolekute pidamist. Ent annan teile ülesande, millise tingimata peate täitma. Teie ümbruskonnas elab inimesi, kes ei tunnista walitjuse ega inimlikku korda. Kas on nii?“ — „Jah on, tunnen neid.“

„Selliste kohta peate meile tooma täpseid teateid.“
„Ei,“ wastasin, „teba ma ei wõi, see pole mu ülesanne.“
„Ahwardusiga saadeti mind wälja, ja me sõitsime kolmekesi jälle koju, kus meid terwitasiid rõõm ja hõistad. Tattajime endist tegewust.“

Kaks päewa olin kodus, siis tutsuti mind telegrafiteel jälle G. P. U.-sse. Mis oli juhtunud? Opetajad olid minust kui kardetawast isikust G. P. U.-le rääkinud ja tungiwalt nõudnud mu wangistamist. Nüüd wiidi mind üksi tugewa walwe all sinna. Esimees, nähes mind, karjus mulle wastu:

„Noh, te olete tulnud?“
„Jah, miks ei pidanud ma tulema?“ wastasin rahulikult, „mul pole ju midagi karta. Olesin kurjategija, warjajin end mägeb, ent mu südametunnistus on puhhas, ja ma ei kartnud tulla.“

„Kas tõite mulle teated, millised nõudsin teist?“
„Ei!“

„Wiige ta keldri!“ karjus ta wihahelt sõdureile.
Astusin kongi, millest waatas mulle palju uudishimulikke filmi wastu. Keda tõi küll jälle saatus sinna? Leidisin eest kirju seltskonna: kommuniste, kurjategijaid, süütuid, lihtsaid talunikke, harituid ja harimatuid.

„Tere!“ ütlesin lahkest, „kuidas käsi käib siin? Kas elate rahus üksteisega?“

Hämmastunult seisid wangid ega teadnud midagi welda. Ei olnud ju jagedane nähe, et astub teegi rõõmsa näoga sisse, et teretab lahkest. Nad ei tunnud mu õnne, millist ei juutnud mult ükski wägi rõõwida.

Üldisimuna ajas neid mu ümber, nad küsisid teateid wälisilmast, rääkisid ise ja me mõistime üksteist. Ohtul põlwitajin oma ajeme juures, tänajin Zumalat walju häälega ja laulsin siis:

„Dota, hing, oh oota
Isjandat ja!
Tema peale looda,
Ta on päästija.
Kui langeb kõik,
Sul on warjupaik,
Kangem kui in kaitseja
Pole lainte käik!“

Waihtijid naer ja naljatamine, nutt ja õhtamine, kõik jäid wait. Nii tein igal õhtul, ja ma usun, mõnigi õppis noil tundidel oma südant Jumala ette puistama, Talle rääkima oma häda.

Mõnede päevaks jäin alla, siis kuituti mind jälle ülekul- lamisele. Kohelise laua taga istusid kolm ametnikku, relwasta- tud ja näiliselt hästi ettepaalmitatud, mind püüda küsimuste ristluses. Algas ülekuulamine.

„Jutustage meile oma ejiwanemais!“ käsks ejiwees. Pidin kõik jutustama, alates wanawanemate wanawanemais, lõpetades endaga. Rõneldes omaist ussjünnist ütlesin:

„Pidin lahuma marašt rahata, ühriieteta, jalonõudeta ja ise teenima endale ülespidamise. Tõdtašin waewaga ja õppisin hea ameti. Elasin awalt ja kainelt, tuln rahaga wälja, kuna mu seltsilised jäid ja prassijid kõik oma sissetuleku maha. Wiimaks juure töö järele awanes wõimalus saada ijeiseiwaks. Ehitasin wabrikku, kus on palju menelasi saanud head tohad. Ent mu endised kolleegid, kes elasid Jumalata, kaotasid raha ja terwise ja wandusid Jumalat ja inimesi. Tunnen rea seltsilised mehi, kes on nüüd waitsejad ja mõistawad hukka inimesi, kes teeniwad endile leiba awalt, jumalataartules.“

Wihane ejiwees targas istmelt, jooksis toas edasi-tagasi ja karjus:

„See ei lähe teil nii läbi!“

„Seda ma tean waga hästi, ometi peate teadma, et ma ei karba. Ma tean, inimesed, kes kardawad Jumalat, on teile tü- lits, ja te teete kõik, et wabaneda neist. Ent see ei õnnestu teil. Põõrge Jumala poole ja andke kord tunda inimesele, et olete inimesed.“

„Jah, teiesugused inimesed on kardetawaimad. Teie olete tahtsuleks, et meie ei saa teostada revolutsiooni sel määral kui tahame. Teid just peame kõrwaldama. Teie teete äri ja jut- luskate ja kurnate inimesi, te lubate neile ilusamaid warandusi ja hirmutate neid põrguga. Te teete nad rumalaks ja imete nad tühjaks.“

„Ei, nii pole ma kunagi teinud,“ kaitsefin end, „just was- tupidi, mu töölilil oli kodu, leib, armas perekond, ja ma püü- din neid juhtida jumalataartulesse, sest ta on iga hea elu alus. Ent kuidas on lugu täna? Tõdlijed, kel oli enne üks naine, neil on neid nüüd neli, wiis, majades ei ole leiba, lapjed hulguwad mustalt, nälgajena ja räbalais tänawail. Kes on neid seltsiliseks teinud? Kas teie wõi mina? Mu töölised, kes uskusid Ju- malat, ei wandunud, warastanud ega joonud, nad wõisid raha hoiule panna. Ent mis on tulnud neist, kelt te wõtsite usu Ju- malasse? Enamuses nad elawad kui loomad, joowad ja ela- wad kõlwatus elus.“

„Waihtige! Meie eesmärke te ei munda,“ kijenbas ejiwees. „Oma ettewõtted wiime läbi, ja ka teiega ja teie seltsilistega saame hakkama. Te ei tohi meid tahtsutada.“

Beel nõuti teateid mu sissetuleku, perekonna ja praeguse tegevuse kohta. Wiimaks pidin lubama, et ei jutlusta enam, siis taheti mind wabaks lasta. Ei wõinud ma nende ähwar- dusile muud wastata kui:

„Jumalat peab enam kuulma kui inimesi.“

Nad piinasid mind mitu tundi, ja et ei saawutatud soo- witud tagajärgi, pandi mind suurde märga keldrisse kinni. Hirmus mädanemishais ähwardas mu seal lammata, sest siin lebasid tapetud waid wähe maasse kaewatuna. Seda jube- dat kohta kasutati inimeste tuimendamiseks, et neid siis kiiremiti tuimistamisele sundida. Nuum oli kottipime, tõesti — õuduse pail. Kui palju piisaraid wõisid küll näinud olla need seinad!

Mõne tunni pärast toodi alla wana õigeu preester. Ka tema pidi siin „üksi“ järele mõtlema, ja sellepärast wiidi mind endise tongi.

Kuuluta wangidele wabanemist.

Ametwõimud uskusid, et nüüd on lõppenud mu tegevus Kristuse kuulutajana, ent nad eksisid wäga. Oli waid nihtu- nud teiale tööpõld, ja harwa on inimesed wastuwõtlitumad kui wanglas, tolles kivistes puuris. Kus wõiks olla igatus wabaduse järele suurem kui siin? Kende hallide, õudjete miia-

ride wahel, pimedate, rautatud afende taga murduwad südamed peaeegu — walus, igatuses ja puuduses.

Ejiwees, kellele wõisin wiia wabanemistõnnume Kristusest, olid diaakon ja preester, keda toodi õhtul ükfitwanglasti meile. Nad wangistati, sest nad ei wõinud tajuda neile määratud matse, ja weel süüdistati neid waitufewastajes töös. Kassa- sime igaweiselt elust rääkima. Mõni päew hiljem seltsis meiega keegi kõrgem waimulik ja wõttis me kõnelusest elawalt osa. Nüüd oli meid juba neli. Teised seisid me ümber ja kuulsid huwiga. Me konges oli ka kommuniste, need rääkisid wastu, pidiid aga siiski järele andma, et patt on kõige maile häda ja kaunatuse algallikas. Õhtuti kui põlwitajin, waitisid kõik, heit- sid rahulikult oma ajemeile, ja wiist mõnigi palus südames kaasa.

Siinad wäisid, hääled waitisid, kuuldufid waid wahidõuri jammud wäljas, — edasi, tagasi. Keldriaken lasti ka tüki õõ- taewast sisse waadata. Nuumis walitses nõrk hämarus, midu ei näeks walwur, kas lebowad kõik. Õhjel oli istumine kõwasti keelatud. Olin weel ärkweel, mõtlefin toduisele ja südamele kip- pus raskus wajuma. Seal liitus midagi mu jalge juures.

„Seltsimees,“ sojistas hää, „seltsimees, kas olete weel üle- wal?“

Kaduifid isiklised mured, sest nägin, siin oli keegi suures seesmisel hädas. Too oli üks kommunistidest. Ja ma kuul- sin kurwa eluloo. Õdhtuma, kurwana rääkis ta tasasel häälel: „Olen oma eluaja õnne otfinud, kahtnud teda leida, ent asjata. Wiimati andusfin kommunistimile mõeldes, nüüd saabus paradiis, nüüd leidfin igatsetud eesmärgi. Ent halvemaks weel muutus olusford. Enne omafin perekonna armastuse, naabrite ja sugulaste usalbusel, nüüd on need kõik häwinenud. Mind waid kardetakse, ja ongi leks põhjust. Võpp on nüüd wangla. Kõnelefin teile wastu, siiski tean, kõik on õige, mis ütlete. Do, wõitfin weel kord alata elu! Nüüd aga ei wõi mind ükski aidata, sest olen mõndagi teinud, mida ei saa enam heaks teha. Minu jaoks lootust ei ole.“

Ta wigas raskelt, oli tunda, et määratud koormad rõhu- sid ta hinge.

„Jeeuse Kristuse veri teeb meid puhtaks kõigest patust. Kui teie patud on ka weripunased, peawad nad lumivalgeks saama,“ rääkisin talle. Siin — seal kertsis pea. Wangid, keda arwajin magawast, siirutusid kõrgemale, sest nad kuulsid seda, mida wajas nende süda; ka neis elas sama igatus rahu järele. Wäljas jammusid walwurid, nad hoidsid wangla elanikke eemal wabadusest wäljas, kuid sees lebasid inimesed filmil maas, nutsid ja tunnistasid patte, palusid ja wõisid wastu oma Päästja ja Wabastaja. Seinad, mis kuulnud seni waid wandumist ja inetuid sõnu, kuulsid nüüd rahust ja troostist. Jah, ka wang- las kuulsin:

„Kuuluta wangidele wabadust ja seotule lahtilaskmist.“

Kes ei tahaks olla rõõmus ta wanglas, kui tohime teha selliseid kogemusi? Elasin nendega, kes leidnud rahu, ilusaid tunde üle. Saime lapsiks ja rõõmistajime auft, mis meile kin- gitud Kristuses, laulime rõõmsalt laule, kiitsime ja tänasime Jumalat. Warkis wandumine, kurbus ja meeleheide taganesid. Diaakon ja preester ütlesid sageli:

„Oleme rõõmsad, et sattusime wanglasse ja tutwusime teie kaudu elusjunnitaja Kristusega. Siin oli kool, kus nägime Jumala, ja kui wabaneme, wiime rahwale lihtsais sõnus tõsise ewangeeliumi. Ja kui wabanete teie, siis peate meid kallas- tama ja meie kogudusele jutlustama.“

Ka kodust saabusid rõõmustawad teated. Oli lubatud meile toitu tuua, ja ühel päewal leidfin jaiast wäike sedeli:

„De julge ja rõõmusta! Su wangipõli on juba kasküm- mendkuus inimest Jõsanda juure toonud. Palju palutakse su pärast.“

Kord julges mu tiatar mind kallasada. Wiis minutit toht- tis ta minuga tseliste juuresolekul rääkida. Rõõm oli suur, et wõisin kuu aja pärast jälle näha armja näo. —

Breester ja diaakon wabanesisid wangist, mind aga wiidi ühel õöl jällegi ülekuulamisele.

Tuletame lahkesti meelde, et aasta lõppemisega igaiihe kohus on oma arweid õiendada.

Codex Syrus-Sinaiticuse päevapildi trükk on valmis. Seda toimetasid Helsingi ülikooli prof. A. Hjelt sama ülikooli päevapiltniku F. Johansoniga käies sellel otstarvel Sinai flootris 1928 a., kus päevapildistajid selle igwana süüriakeelse ewangeliumi käsikirja. See oli tarvilik sellepärast, et käsitiri on väga viletsas seisukorras ära kõdunemas.

Käsikirja leidis inglise õpetlane proua Agnes Smith Lewis a. 1892. Seda käsikirja peetakse ühelt tähtsamalt teiste hulgas.

Päevapildi trükk õnnestus hästi. See raamat sisaldab 361 lht. käsikirja teksti.

Neid on trükitud vaid 300 ekz. ja maksab ä Ekr. 100: —

Tuue ennast. Pariisi politsei personaali kuulub nüüd ka päevapiltnik. Mii pea kui mõni harilikult rõõmsam või määrtsewam mees või naine tunakse putkase, filmitakse ta. Kui wiinaaur on lahtunud, näidatakse talle seda filmi, mis ise näitleb peoas. Alkohoolik saab näha end wähem meeldiwamas seisukorras ja oleks ehk teistigi wõlde: saab näha oma „pilkepilti“. Tagajärjed kuuluvad olema väga üllatavad. Asjaoluline häbeneb kirjendamatu, sest kes oleks rõõmus waa- deldes oma alandawat seisukorda või naeraks oma naeruwäär-just? Seejaguine teguwis on väga tabaw, sest 40% wannub pühalt, et nad enam eluilmast ei esine joobnuma. Niiwõrd kui politseil on olnud wõimalust jälgida asjataitu, on nad ka oma lubadust pidanud.

„S. Wiikkofehti“

Apostel Pauluse „tegude raamatu“ algtekst leitud. Berliini profesori sensatsiooniline leid. Berliini ülikooli professor Schmidt leidis pärast pikki otimis- aastaid apostel Pauluse teguderaamatu greekaelse algteksti, millele juba eimesed kristlased waatasid kui Uue Testamendi wiienale osale.

Wiendal sajangul kadus see raamat jäljetult ja kuigi eimesed kristlastest kirjanikud tugenesid sellele raamatule, ei leitud teksti. On muuieas teada, et pühal Augustiinusel oli ewan- geliium, mis koosnes wiieft osast, juure arwatud ka nimetatud raamat.

Nurides 1897. a. Heidelbergi ülikooli wana käsikirja, leidis prof. Schmidt wäljawõtteid teguderaamatust kohti keeles. Siis juba tuli ta otjusele, et greekaelne tekst peab olema säi- linud Egiptuses, kohtide kirjutes, millest waremed hoitudud alal meie ajani. Ule kolmekümne aasta tekstid otimised ja wiimaks leidis Schmidt ühe waimuliku hauakambri kohti kiriku all teguderaamatu täieliku teksti, mis kirjutatud 13 papirus- lehel ühes Salomoni ülemlaulu ja Jeremiae nutulaulu kohti- keelse tõltega.

Riwide wahel.

Kuulsin hiljuti kedagi ema jutustawat oma lapsest, kellest aeti tänawal üle. See ema oli parajasti olnud kodusõskelbustes, kui talle toodi teade: „Kiireste pol- litseiste; su laps on sõiduki alla jäänud!“

Ema ruttas kohale ja nägi oma last wõdrastest inimestest ümbritsetud. Arst ei olnud veel saabunud. Üks jutustas, et ratas oli lapse jalast üle läinud, kuid ema järelewaadates last wäikest ei leidnud tas mingit wiga.

„Kuidas on see wõimalik, Willi, et wankri ratas läks üle su jala ja ei teinud sellele midagi?“ küsis ema.

Laps tõstis pilgud emale ja ütles: „Ema, mina arwan, et Jumal seadis nii, et jalg jäi tühja paika riwide wahela.“

Ei ole wõinud unustada neid lapse sõnu: „Mina arwan, et Jumal seadis, et jalg jäi tühja paika ri- wide wahel.“ Nähes neid hulka inimesi, keda erisu- gusemad kurbused kohtawad, peame mõtlema, mis hoia-

Nüüd, kus leitud täielik tekst, pühkeb meesti waidlus selle üle, kas wõtta seda teksti Uude Testamenti. See waidlus al- gas teisel sajangul, kui Tertulianus 180. a. astus üles tegude- raamati wastu, wõlde, et see ei ole Jumala waimust ilmuta- tud raamat, waid lihtlast harimata Wäike-Asia preefri wälja- mõeldus. Sellegi pärast tunnistasid armeenlased, Süüria kriit- lajed ning illegi warajane Rooma kirik teguderaamatu ewan- geliumi osaks.

Schmidt lõpetab praegu teksti tõlget, mis awaldatakse ühes algupärandi faktiiliga, et kõigi maade teadlased wõiksid ise teda uurida.

Päewaleht.

Ühepäewa liblikas, nagu juba ütles tema nimi, elab ühe ainsa päewa.

Demokrit, naerew filosoof Albarast, tortas omal ise möle- mad filmad wälja, et wälisilmast mõjutamata mõelda omi mõtteid.

Biibel häwitatakse Wenemaal. Nõukogude walitus on annud kõigile kohapeal'etele nõukogudele määruse konfiskee- rida piiblid ja kõik palweraamatud. Paberipundusel kõik need raamatud saadetakse paberitehastesse.

Petrogaadi Zifaki kirik muudetakse nüwastajeks muuse- umiks. Kellad, millest loodetakse saada 100 tonni waste wõe- takse maha ja purustatakse.

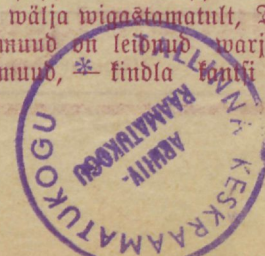
Saksamaal Alsdorfis langes sisse plahwatuse tagajärjel kaewandus, mille juures hukkus mõnijada inimest.

Tsiwiliatsioon häwitab inimonna. Tuntud Pariisi närwiarst Perrain, ühe juurema närwikliiniku juhataja Brant- jusmaal, on awaldanud ajakirjas „Presse Medical“ aritki, kus tõendab, et tänapäew tsiwiliatsioon häwitab inimonna. Opet- lase arvates on lähedal aeg, kus ainult kõige tugewamad in-imesed saadawad wastu panna hädaohtlikumale haigusele — tsiwiliatsioonile. Prof. Perrain oletab, et ainult alkoholiismi wõib wõrelda tsiwiliatsiooniga nende halbades tagajärgedes. Kuid ka alkoholiism on wiimasel ajal arstitaw. Ainult tsiwi- liatsioon pole ühegi teadusliku meetobiga arstitaw, sest on ju teaduski teatawal määral selle haiguse tekitaja.

Zuimeje aju wariseb järt-järgult tofku tänapäew teadusliku pagasi hüglarastuse all. On küllalt, kui wõrelda teadmiste hulka, mida nõuti bioloogilt, teemikult või lihtlast haritud inimeselt 100 aastat tagasi ja mida nõutakse nüüd eriteadlastelt või üldse intelligent inimeselt — wahel on määratu suur. Zuimeje ergu- kawa ei junda wastu panna säärastele intellektuaalsele iftele. Ja ainult psühholoogid teawad kui palju energiat raiskab igapäew inimene.

neid koguni murdumast nende kurbuste all? See, et Jumal, nii wõlde, reserweeris neile tühja paiga riwide wahel. On paljud, kellele nii hing kui ihu iga päew jääwad walude ja kannatuste wankrirataste alla, ja on diieti ime, et nad üldse jaksawad elada. Ja — selles see saladus ongi, et Jumalal on „paik riwide wahel“ nende jaoks.

See tähendab wahel, mis nimelised rattad weerewad ta laste üle — haigus, waeusus, sõprade kaotus või muud seesugused — „Jumalal on aina tühi paik, kuhu ta wõtab oma warju alla. Taaniel, kes hädasaamata pääses wälja lõwide koopast, kolm meest, kes käisid kühewas ahjus ja tulid wälja wigastamatult, Taawet, Paulus ja lugematud muud on leidnud warjupaiga, mis kindsam kui kõik muud, * kindla kaitse „talju maja“ Jumalas endas!

Narva lühingut on külastanud viimasel ajal rohkesti wõõraid, kes on pidanud koosolekuid, nagu õp. Tannebaum Noarootsi, õp. Hanson Vääne-Nigulast, w. Ulo, Tombo, Tamwerk j. t. Wiimati wiibisid nädalapäewad seal liidujuhataja abikaasaga. Nende koosolekute hulgas peeti ka „Noorte Elu“ õhtu, mis oli huvitaw. Gestaawas oli: kõne, deklamatsioon, klaveripalad, koorilaule jne. Ühingu tegutses hoogsalt.

Tallinna S. R. noorte laulufoor tegi kontsert reisi Helsingisse, 4—7 okt. Oli korraldatud 2 kontserti — üks soome teine rootsi wabakirikus, peale selle veel muud üldkoosolekuid, kus esines eesti laulufoor. Osawõtjaid oli üle 30. Tagasiõitbul oli 9 palliline torm ja küljelt tuul, kuid Jsa warjawate käte all jõuti õnnelikult tagasi.

Wend W. Rafles, „Noorte Elu“ endine toimetaja on end kihlanud de E. Thombertiga Pärnust. Soowime Jsa õnnistust!

Wend Rauhala, Soomest Turu linnast oli pidamas ewangelisatsiooni nädalat Tallinna Ew. Kr. wabafog. I osakonnas. Osawõtt elaw ja mitmed eestpalwel. Wend külastab ka muid osakondi.

Raide C. E. ühingu pühitjes 7. sept. 10. aastapäewa. Kofku oli tutsutud kõiki endiseid liikmeid ja sõpru. Koosolekuid peeti rahwamajas ja need olid armjad. Rahwa osawõtt rohke.

Wäljastpoolt kõnelejatena olid sõitnud wemad A. Pittjaan, B. Koljo ja P. Sink. Ühingu on lemmikalgawalt ja ohwrimeelselt püüdnud tööd teha nende 10 aasta kestel. Palju õnnistust eeltulewate aastate töö ja wõitluse jaoks!

Reisifretär w. Pittjaan on teinud reise Wiru-Ni-gu l a s j e Raide ühinguga, kus peeti õnnistatud koosolek leeri-aalis ja lauldi ning kirjutas Ni i b i s, ja töötas nädal aega liidujuhatajaga Narwas, pidades koosolekut ka Jõejuus. Pittjaan töötas paar nädalat Järwamaal.

Narwas peeti traditsiooniline Wirumaa noorte juwefonwerents Sinišes Kistis 3. augustil. Jsländ oli ligi! Koosolekud õnnistatud. Wendi osa wõtma tulnud rohkesti: J. Sirotkin, A. Pittjaan, P. Sink, Kuulman, Põsiman j. t. Konwrentsi teemiks oli: „M a a s o o l“. 1. Tuim sool — P. Sink, 2. Kuidas jääb sool tuimaks? — A. Pittjaan, 3. Hea sool — J. Sirotkin. Kõned õpetlikud ja sügawad. Ewangelisatsioonikoosolekuis sel ja järgnevail õhtul on mitmed eestpalwel.

Ühingu a a s t a p ä e w peeti hiljem — 10. augustil.

Jenny Zwanow ja **Karin Elholm**, kaks Soome Rootsi C. E. töötegijat käiisid Eestis ewangeliseerimas Wormsi saare rootslaste keskel. Esimene neist on endine Hiina misjonär, nüüd Turu C. E. üh. juhataja.

Ygaaastane alliantšne wendade kursus

peetakse ka tänawu, kui Jumal lubab, Tallinnas
Sinišes Kistis 11.—14. now.
Algus kell 10 hom. ja kell 5 p. l.

Endine honservatooriumi professor annab klaveritunde,

Soovijail palun jätta oma aadress kodu kü-
lastamiseks. V. Kompassi 20—3, Tallinna
Lesedoff.

Kas Teie loete igapäev Piiblit?

Briti ja Wäljamaa Piibli Selts Eestis võimal-
dab kõigile oma mitmekesisest väljavalikust
kohase Piibli leida.
Külastage Depood! Rataskaewu 4 Tallinn.

Teen iga- inguseid **kellasepatöid.**

Tellimised palun ära anda: Tallinnas, Willardi tänaw
nr. 3—10 (hoowis).

Terwitades w. **G. Henny.**

Usklik hambaarst pr. M. Sacharias.

Vastuvõtmine 11—1 ja 4—6.

Lai t. 7—3.

HELSINGI RIIDEKAUPLUS

omanik M. KABAL

Tallinn, V. Karja t. 7. Tel. (2)12-09.
Siidi, villase, linase ja pesuriide kaubad.
Mööbliriided, põrandariided, vaibad, akna-
kardinad j. n. e.

Hinnad õiglased ja odavad.

Ilmus trükist

KRISTLIK REBITAV

SEINAKALENDER

Hind 60 senti. Suuremal arvul %/0.
Saada Kesklaost — Iisraeli 12—4, Tallinn.
Kõnetr. 308-32.

Väljaandja: Eesti Usklikkude Noorte C. E. liit.

Vastutav toimetaja: P. Sink. Toimetuse aadress: Tallinna, Koidu t. nr. 68 b—6.

2800

K.-Ü. „Külwaja“ trükk, Keilas.

Hind 15 senti.